

TAXELE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI GRATUIT 2014

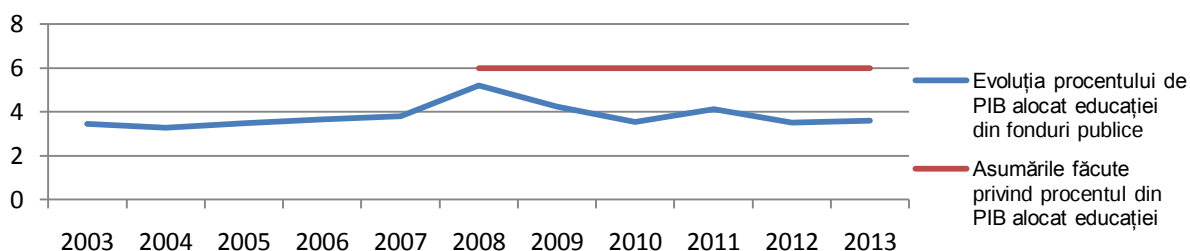
CUPRINS

I. Introducere.....	3
II. Taxele de școlarizare.....	5
III. Taxele de cămin.....	11
IV. Taxele de admitere și înmatriculare.....	14
V. Taxele pentru reexaminări și mărimi.....	16
VI. Alte taxe administrative pentru studenți.....	19
VII. Concluzii.....	21
VIII. Recomandări.....	23
IX. Anexa 1.....	24
X. Anexa 2.....	25

I. Introducere

Constanta subfinanțare a educației cu care se confruntă România, alimentată an de an de finanțări tot mai mici alocate din bugetul de stat, a făcut sistemul de învățământ superior românesc tot mai greu accesibil pentru studenți datorită costurilor mari pe care acesta le impune.

Deși Legea Educației Naționale nr. 1/2011 și Pactul Național pentru Educație – document agreat de toate partidele politice aflate la guvernare în 2009, prevăd alocarea a 6% din PIB pentru educație, acest procent nu a fost respectat nici măcar o dată din 2008 până în prezent. Ba mai mult, procentul alocat educației a fost la jumătate din valoarea asumată și prevăzută de lege.

Acest lucru a generat o serie de efecte negative în sistem, pornind de la slaba calitate a actului educațional și la relevanța diplomei pentru piața muncii și societate în general, până la scăderea accesului tinerilor la educație din cauza taxelor devenite tot mai mari pentru studenți.

Puținii bani primiți de la stat, cumulați cu numărul tot mai mic de absolvenți de liceu cu diplomă de bacalaureat, au afundat universitățile într-o luptă pentru supraviețuire financiară, transformându-le de multe ori în instituții a căror prioritate este marketizarea ofertei educaționale propuse, pentru a atrage superficial cât mai mulți studenți, în detrimentul investiției în calitate și corelarea proceselor educaționale pe care le oferă cu nevoile pieței muncii și ale societății.

An de an, această slabă finanțare a universităților îi pune pe studenți în situația de a fi nevoiți să suporte din propriile buzunare impasurile și problemele financiare cu care se confruntă acestea. Acest lucru presupune creșteri de taxe sistematice sau introducerea de către universități a unor taxe care fie sunt ilegale, fie sunt la limita legii, pentru a genera venituri proprii din ce în ce mai mari.

Vorbim aici, de exemplu, de taxe de școlarizare sau de cămin foarte mari și care cresc de la un an la altul, de forme ilegale prin care universitățile iau un fond de garanție sau rulment de la studenții cazați în cămine la început de an, de valori exorbitante pentru taxe administrative, de reexaminare sau de susținere a unor examene, de taxe nejustificate sau de taxe care sunt în afara legii.

Efectele acestor taxe nu întârzie să apară și ele prevalează un viitor dramatic pentru România: 40% dintre studenții care se înscriu în anul I de studii abandonează studiile universitare până la finalizarea acestora, conform datelor primite de ANOSR de la universități la începutul acestui an, principalele motive ale abandonului fiind imposibilitatea financiară de a suporta costurile educației sau probleme legate de alegerea greșită a facultății din cauza neconcordanței facultăților cu așteptările studenților.

Acest lucru trimite țara noastră la coada clasamentelor europene privind procentul de populație cu studii superioare, România având în prezent 21,8% populație cu vârste cuprinse între 30 și 34 de ani

cu studii superioare, în contextul în care medie UE este de 35,8%. Acest lucru ne plasează pe penultimul loc în Uniunea Europeană, departe de țări ca Irlanda cu 51,5%, Marea Britanie cu 47,1%, Finlanda cu 45,8%, Franța cu 43,6%, sau chiar de țări ca Polonia cu 39,1%, Ungaria cu 29,9% sau Bulgaria cu 26,9%, conform datelor Eurostat.

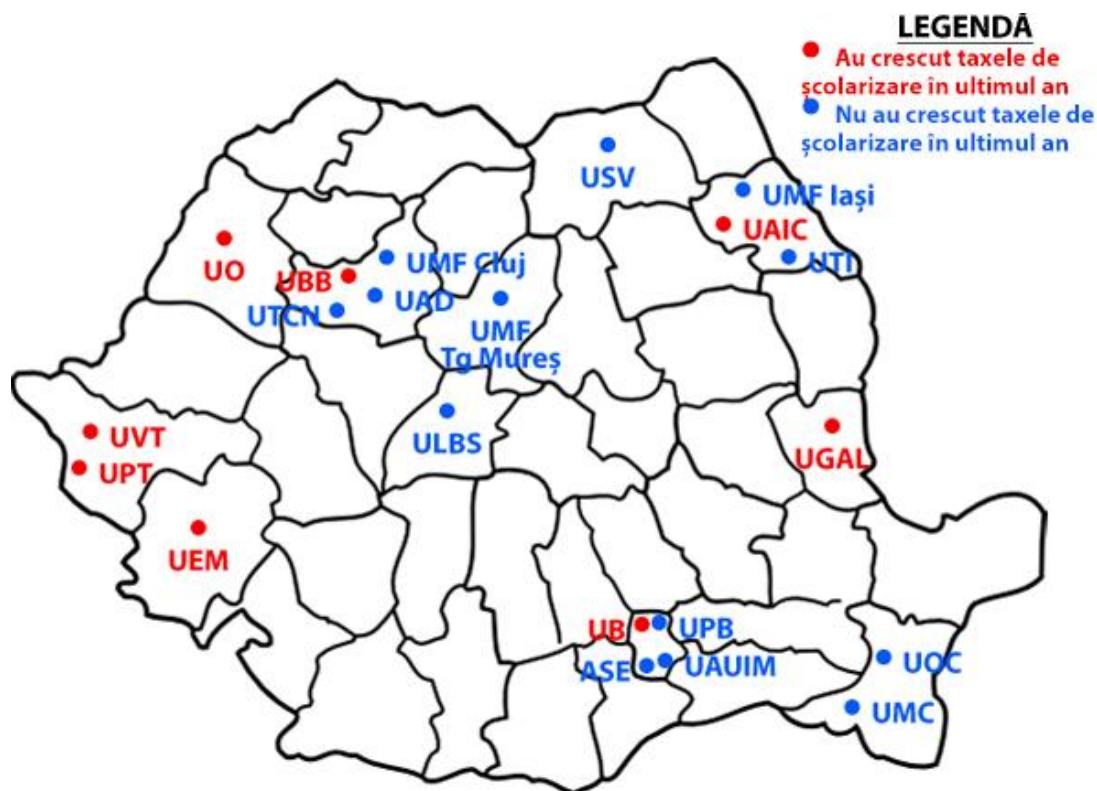
În cele ce urmează, vom prezenta o sinteză a taxelor pe care studenții din 21 de universități din România – regăsite în Anexa 1, sunt nevoiți să le plătească și câteva observații despre fiecare taxă în parte. Pentru realizarea studiului, am utilizat chestionarea aplicate către 31 de organizații studentești din țară, conform Anexei 2, cât și analiza regulamentelor sau a altor informații despre taxe postate pe site-urile universităților.

Prin acest demers dorim să atragem atenția asupra derapajelor pe care unele universități le fac în ceea ce privește taxele nejustificate pe care le aplică studenților și totodată să semnalăm efectele nefaste pe care subfinanțarea educației le are asupra studenților, care sunt nevoiți să plătească din buzunarele proprii lipsa de interes și investiție a statului pentru educație.

II. Taxele de școlarizare

Taxele de școlarizare reprezintă sumele pe care un student trebuie să le achite pentru a urma un program de studiu, în cazul în care costurile nu sunt suportate de stat. Prin urmare, acestea se aplică studenților de la forma "cu taxă" și ar trebui să reprezinte valoarea costurilor resurselor investite pentru ca studentul să poată beneficia de activitățile prevăzute în planul de învățământ al programului. Taxele diferă de la un program de studiu la altul întrucât costurile pentru resursele care trebuiesc investite sunt diferite – de exemplu pentru un program de filosofie este în principal nevoie de spații pentru dezbateri și cărți de specialitate, care sunt mai ieftine, în timp ce pentru un program de medicină este nevoie de materiale, aparatură și instrumente medicale, care sunt mai scumpe.

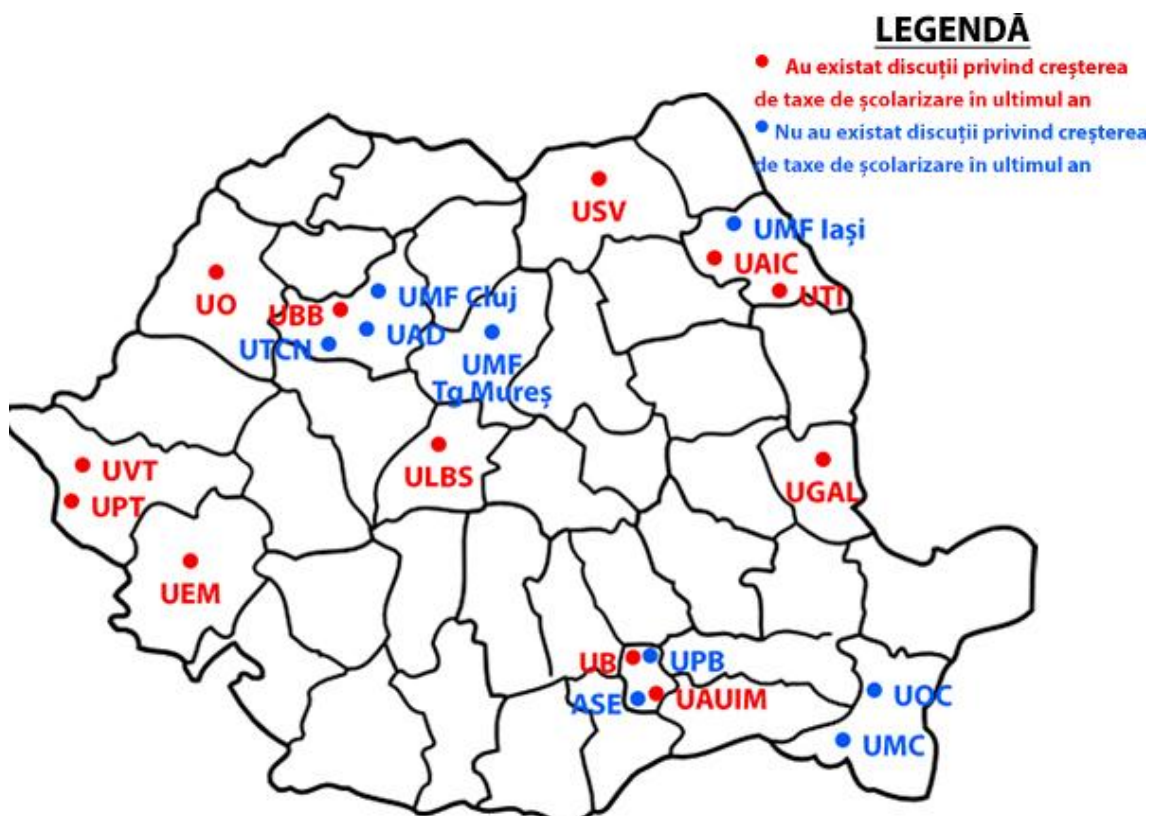
Universitățile au libertatea de a stabili valoarea acestora taxe, motiv pentru care creșterea lor este unul dintre instrumentele cele mai la îndemână pentru rotunjirea veniturilor proprii. Urmărind situația în cele 21 de universități analizate, observăm că în 8 dintre ele (38%) au crescut aceste taxe în ultimul an universitar.

La Universitatea din București taxele au crescut la unele facultăți cu aproximativ 100 de lei la nivelul licență. La Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași taxele au crescut tot pentru unele facultăți cu aproximativ 200-300 de lei la licență, în funcție de facultate și cu 500 de lei la masterat. Și la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca au crescut taxele la licență și masterat pentru unele facultăți, un exemplu fiind Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării unde taxa la licență a crescut cu 400 de lei. La Universitatea de Vest din Timișoara taxele au crescut, în medie,

cu 500 de lei pentru toate ciclurile de studiu – licență, masterat și doctorat. La Universitatea Politehnica Timișoara taxele au crescut pentru ciclul de masterat și doctorat. La Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați taxele la ciclul licență au crescut la toate facultățile cu 200 de lei, exceptând Facultatea de Medicină unde creșterea a fost de 500 de lei. La Universitatea din Oradea taxele au crescut diferențiat în funcție de facultate, creșterile fiind de aproximativ 100 de lei, exceptând Medicina unde au existat și creșteri enorm de mari pentru programele în limba engleză, destinate îndeosebi studenților străini – de exemplu creșteri de taxe de la 9.350 de lei la 18.900 de lei pentru studenții din anul II. În cazul Universității "Eftimie Murgu" din Reșița creșterile au fost de 300 de lei la licență și 400 de lei la masterat pentru toate facultățile.

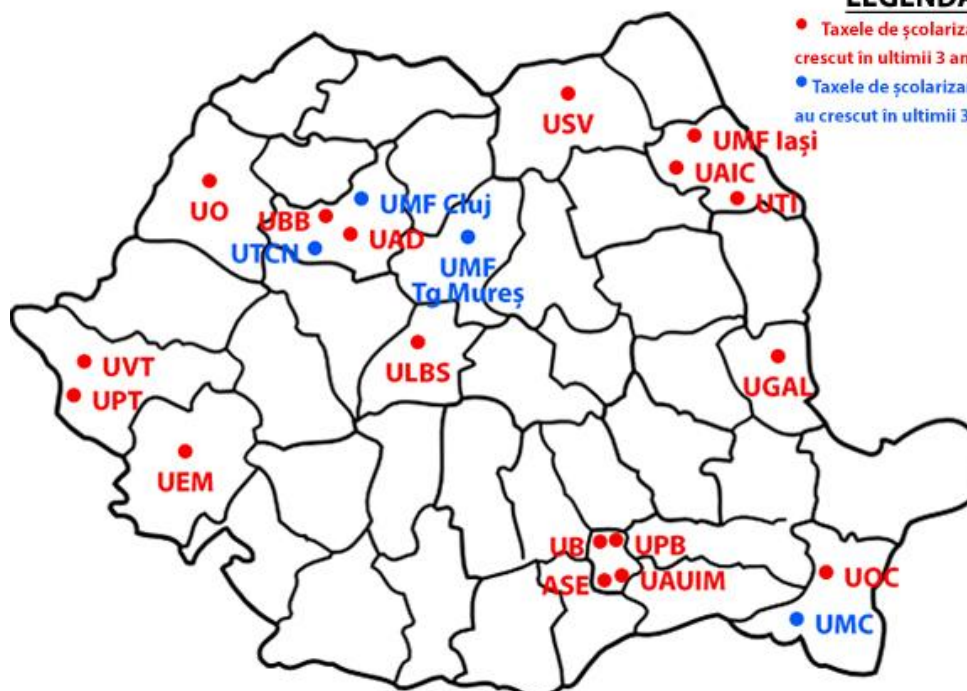
Presiunea pentru creșterea taxelor este de fapt și mai mare decât o arată situația actuală, existând multe cazuri în care deși nu au existat creșteri ale taxelor de școlarizare, discuții despre creșterea lor au fost purtate în structurile de conducere ale universităților, dar acestea fie nu s-au concretizat în măsuri reale, fie studenții au reușit să le blocheze. Discuții purtate pe tema creșterilor de taxe, concretizate sau nu cu creșteri efective, s-au purtat în ultimul an universitar în peste jumătate (57%) din universitățile analizate.

Mai mult decât atât, dacă analizăm taxele de școlarizare din ultimii 3 ani, observăm că în 81% dintre universități au existat creșteri ale acestora. Altfel spus, aproape toți studenții la "cu taxă" din România au simțit în buzunarul propriu efectele subfinanțării educației.

LEGENDA

- Taxele de școlarizare au crescut în ultimii 3 ani
- Taxele de școlarizare nu au crescut în ultimii 3 ani

Pe lângă creșterile constante ale taxelor de școlarizare, un alt aspect interesant de urmărit este legat de diferențele între taxele de școlarizare ale aceluiași program de studiu de la o universitate la alta. Deși costurile pentru organizarea unui program de studiu similar ar trebui să fie aceleași sau cel puțin la un nivel apropiat, în cele mai multe situații taxele de școlarizare pentru același program de studiu sunt foarte diferite de la o universitate la alta. Analizând situația la nivelul mai multor universități din țară, observăm că aceste diferențe nu sunt influențate de costurile reale ale programului de studiu respectiv, ci de prestigiul universității, de cererea care există pentru programul de studiu respectiv sau de poziționarea în țară a universității. Pentru a observa mai bine acest fenomen, vom prezenta câteva exemple de taxe pentru același program de studiu oferit de diferite universități din țară.

Taxa de școlarizare la Drept

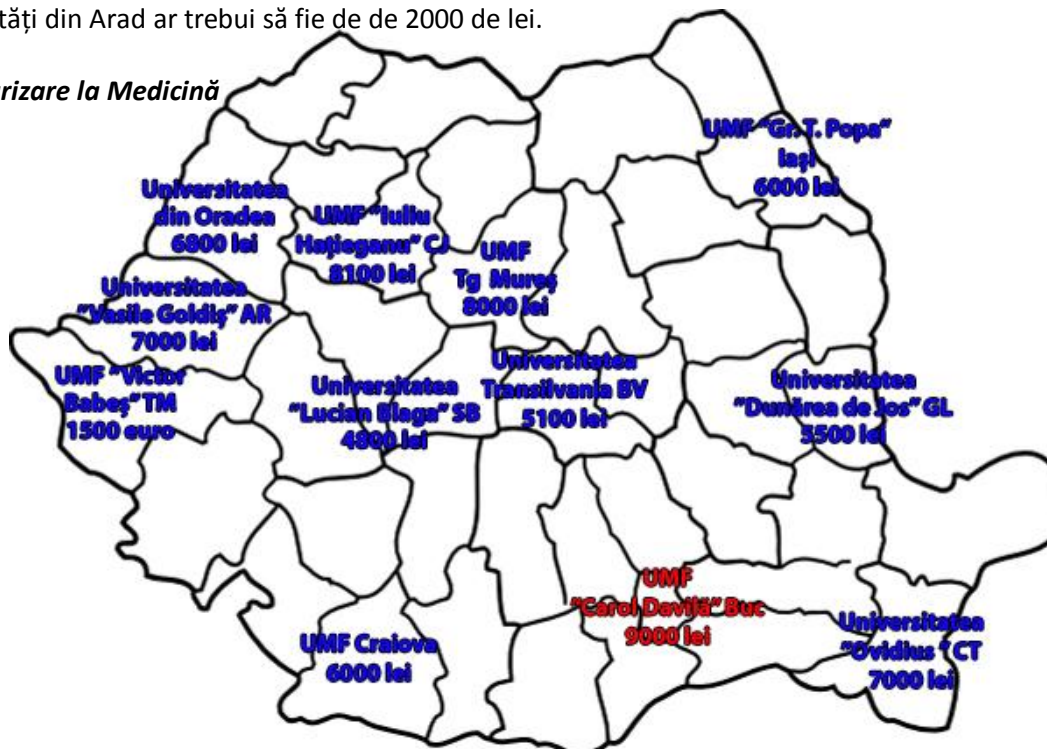
Taxele de școlarizare de la programele de Drept, licență, forma de învățământ la zi, variază între 2000 de lei - la Universitatea Româno-Americană și 3600 de lei la Universitatea Babeș-Bolyai. Practic, diferența de costuri între programul oferit de Universitatea Româno-Americană și Universitatea Babeș-Bolyai ar trebui să fie de 1600 de lei.

Taxa de școlarizare la Științe Economice

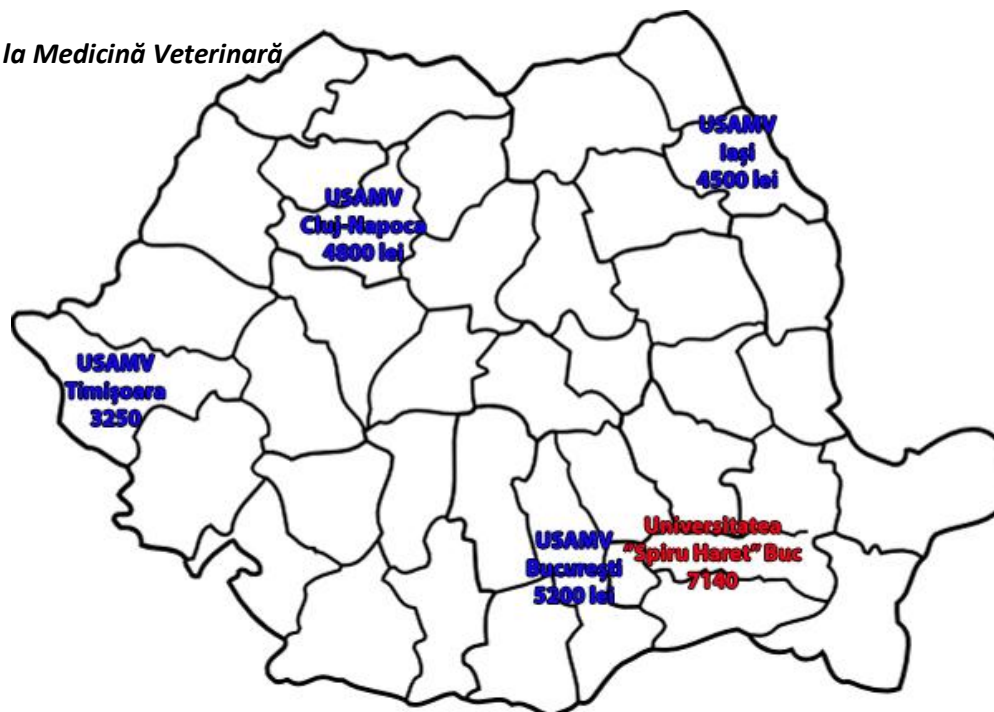
În cazul Științelor Economice, licență, forma la zi, taxa de școlarizare variază între 1500 de lei la Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad (de stat) și Universitatea "Vasile Goldiș" din Arad (privată) și 3500 de lei, deci mai mult decât dublu, la Academia de Studii Economice din București. Altfel spus, diferența de cheltuieli între programul oferit de Academia de Studii Economice din București și cele două universități din Arad ar trebui să fie de 2000 de lei.

Taxa de școlarizare la Medicină

În cazul specializării Medicină, diferența între taxele de studiu de la diferite universități din țară este și mai mare: de la 4800 de lei la Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu, până la 9000 de lei la Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București. Cu alte cuvinte, studenții pot plăti cu până la 4200 de lei mai mult de la o universitate la altă, deși resursele investite sunt în general aceleași.

Taxa de școlarizare la Medicină Veterinară

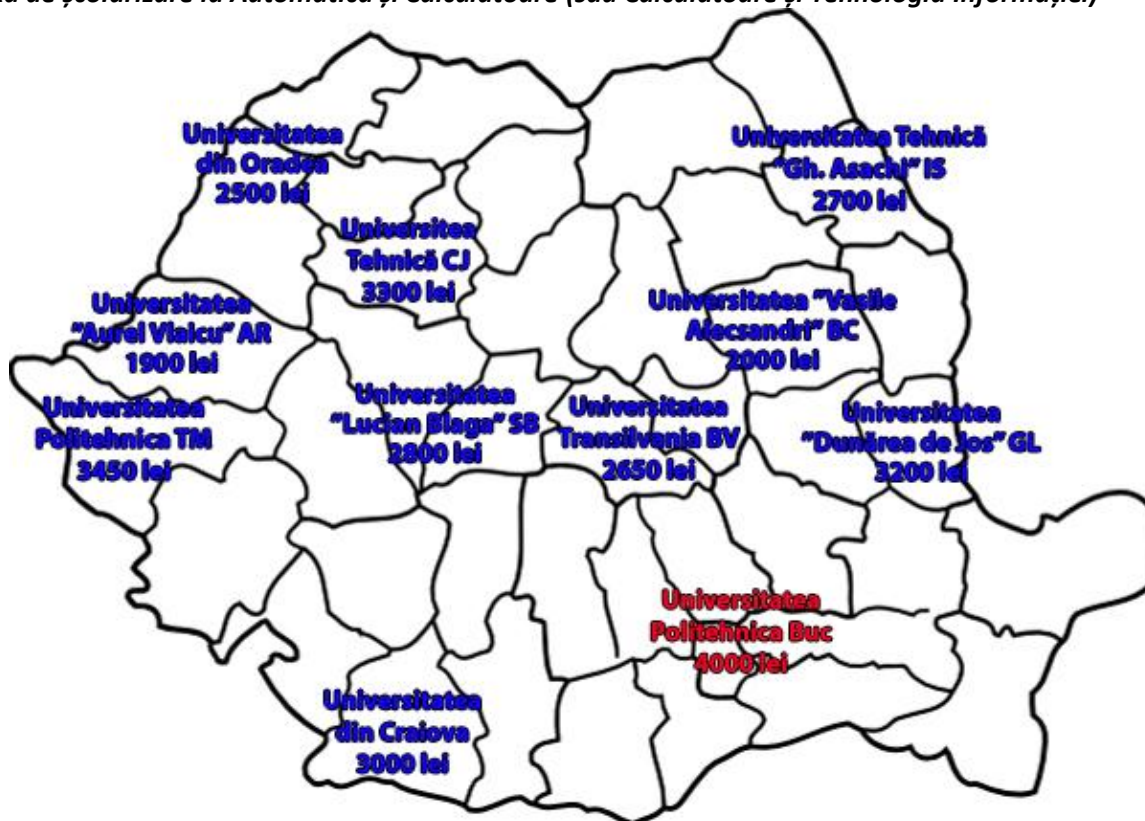
O altă diferență mare între valorile taxelor de școlarizare este în cazul specializării Medicină Veterinară. Dacă la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara taxa de școlarizare este de 3250, în mod surprinzător, pentru aceeași specializare, un student plătește 7140 de lei la Universitatea "Spiru Haret" din București, universitate privată.

Taxa de școlarizare la Psihologie

În cazul programelor de studiu de la Psihologie, diferențele sunt de la 1500 de lei, în cazul Universității "Aurel Vlaicu" din Arad, până la 3100 de lei în cazul Universității din București. În acest caz, vorbim de o diferență de 1600 de lei.

Taxa de școlarizare la Automatică și Calculatoare (sau Calculatoare și Tehnologia Informației)

Și în cazul programelor de Automatică și Calculatoare sau Calculatoare și Tehnologia Informației diferențele sunt semnificative, cea mai mică taxă de școlarizare fiind tot la Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad – 1900 de lei, iar cea mai mare la Universitatea Politehnică din București – 4000 de lei. În acest caz, vorbim de o diferență de 2100 de lei.

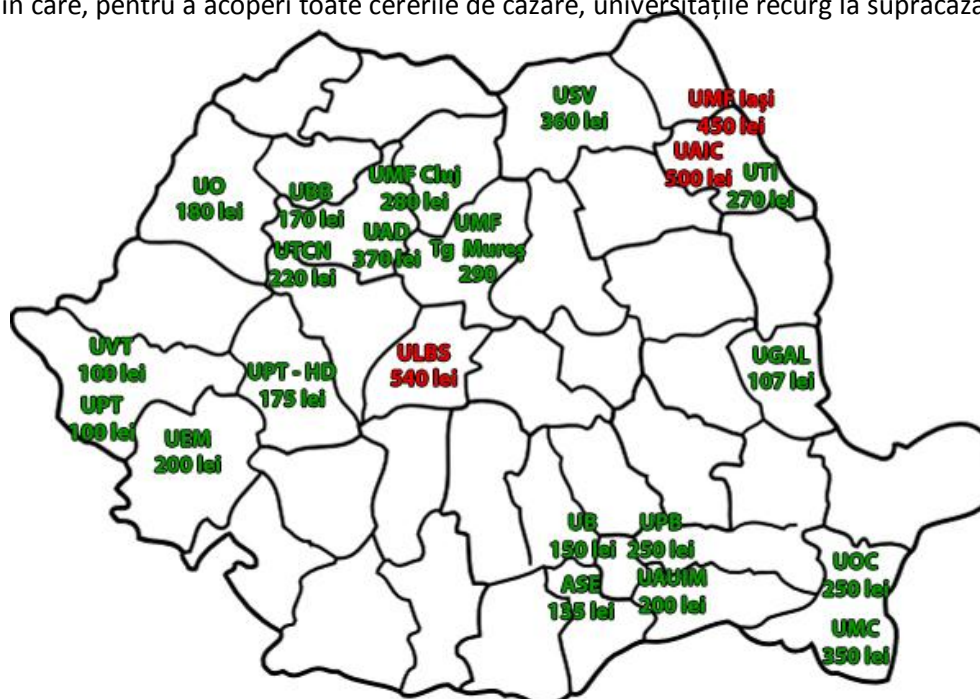
Prin urmare, putem observa că modul în care sunt calculate aceste taxe de școlarizare este departe de a pleca de la aspecte legate de costurile efective pe care le implică organizarea acelui program de studiu, ci mai degrabă reflectă încă o dată marketizarea universităților și încercările lor de a profita de contexte de acest gen pentru a genera profit maxim de pe urma studenților.

III. Taxele de cămin

În studiul ANOSR "Responsabilitate pentru Educație" publicat în 2013 reiese că în acel an universitar 57% dintre universități au crescut taxele de cămin pentru studenți. Deși în urma protestelor studențești din toamna lui 2013 Ministerul Educației Naționale a crescut subvenția pentru cămine-cantine cu 10%, acest lucru nu s-a reflectat și în scăderi de taxe la cămin, din contră, există cazuri în care acestea au fost crescute și în acest an – cum este de pildă cazul Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași.

Valoarea taxelor de cămin diferă nu doar de la un centru universitar la altul, ci și de la un cămin la altul, în funcție de condițiile oferite. Indiferent de condițiile pe care le oferă, căminele ar trebui să aibă rolul de a sprijini studenții să aibă acces la un loc de cazare ieftin pe perioada studenției, care să le permită să urmeze studiile fără o investiție financiară pe care să nu o poată suporta. Analizând cele 21 de universități menționate anterior, observăm că există universități unde taxele de cămin sunt similare costurilor pe care un student le-ar plăti dacă ar sta în chirie. În general condițiile căminelor cu prețuri mari sunt foarte bune, uneori similare condițiilor de hotel, dar există și cămine mai ieftine în care studenții trebuie să se înghesue câte 5-6 în cameră, să împartă baia cu colegii de palier sau să suporte condiții mizere care favorizează apariția de gândaci sau șoobolani. Cea mai mare taxă de cămin din România este la Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu, unde studenții trebuie să achite lunar 540 de lei pentru camere de tip garsonieră, urmată de taxa de 500 de lei aplicată la cel mai bun cămin al Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași cu camere de 2 persoane în condiții foarte bune și taxa de 450 de lei de la Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" din Iași cu aceleași condiții bune.

Mai jos este prezentată o hartă a celor mai scumpe cămine din universitățile analizate. Menționăm că în cazul taxelor mari în general condițiile sunt mai bune, existând însă și situații în care universitățile oferă aceleași condiții la un nivel decent pentru toți studenții la prețuri rezonabile sau situații în care, pentru a acoperi toate cererile de cazare, universitățile recurg la supracazări.

Harta taxelor maxime de cămine din universități, 2014

Legea Educației Naționale prevede faptul că *"Tarifele practicate de universități pentru studenți la cămine și cantine sunt cel mult egale cu diferența dintre costurile de funcționare, cuprinzând cheltuielile de personal, cheltuielile cu utilitățile, cheltuielile cu materiile prime și consumabile și cheltuielile de întreținere curentă și, respectiv, subvențiile de la bugetul de stat"*. Mai mult decât atât, tot Legea Educației prevede că *"În vederea asigurării transparenței, universitatea de stat publică periodic bilanțul de venituri și cheltuieli pentru fiecare cămin studentesc"*. Cu toate acestea, nicio universitate din România nu a publicat aceste bilanțe în ultimii ani, iar analizând raportul încasări-cheltuieli lunare constatăm că în foarte multe universități legea nu este respectată, iar studenții sunt nevoiți să plătească, în mod ilegal, taxe mai mari decât ar trebui.

La un calcul simplu, în cazul celui mai scump cămin din România, observăm că banii virăți în conturile universității pentru o cameră sunt următorii:

- 2 persoane x 540 lei/ lună = 1080 lei
- 2 subvenții primite de la Minister x aproximativ 100 lei/lună = aproximativ 200 lei

Făcând totalul, observăm că încasările universității sunt de aproximativ 1280 de lei pe cameră, în contextul în care e greu de crezut că totalul de cheltuieli depășește mai mult de 300-400 de lei, chiar în lunile de iarnă.

Dar situația aceasta nu e caracteristică doar camerelor cele mai scumpe. La un calcul pentru o cameră simplă a cărei taxe lunare costă 200 de lei de persoană și în care sunt cazați patru studenți, încasările universității ar fi:

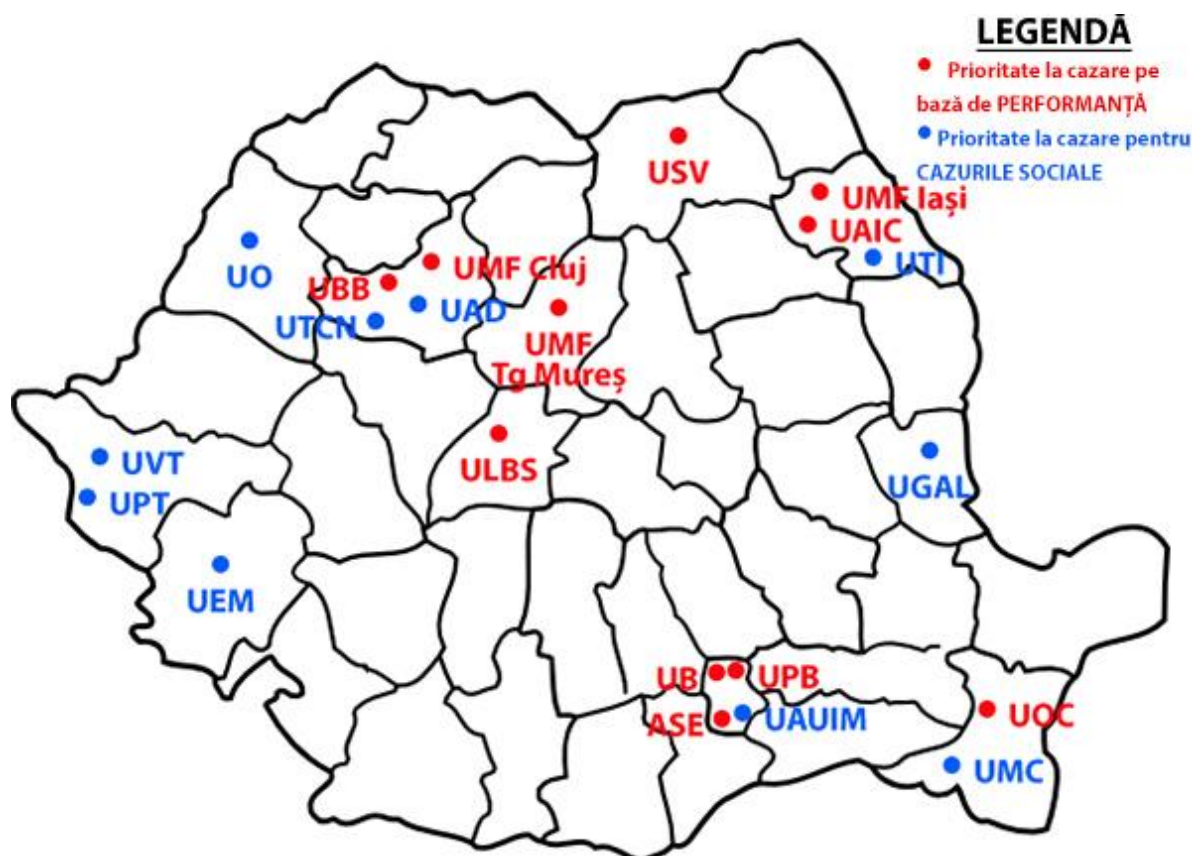
- 4 persoane x 200 lei/lună = 800 lei
- 4 subvenții primite de la Minister x aproximativ 100 lei/lună = aproximativ 400 lei

Prin urmare și în acest caz încasările sunt de aproximativ 1200 de lei, iar cheltuielile ar putea depăși maxim 500-600 de lei, dacă ar fi să ne raportăm la un apartament în care locuiesc 4 persoane.

Concluzionăm, astfel, că în foarte multe cazuri valorile taxelor de cămin nu sunt justificate și sunt în afara prevederilor legii. Altfel spus, căminele sunt o altă modalitate prin care universitățile încearcă să facă profit pe spatele studenților.

Pe lângă valoarea taxelor de cămin, am dorit să urmărim căror grupuri de studenți se adresează universitățile în ceea ce privește facilitarea cazării, având în vedere că rolul căminelor este acela de a-i sprijini cu locuri în cămine pe cei care au probleme în a-și permite cazarea. Din analiza noastră, am constatat că jumătate din universități folosesc căminele ca pe un mecanism de recompensă a studenților cu rezultate deosebite la învățătură, aceștia având prioritate la cazare în fața celor cu cazuri sociale. Asta înseamnă că locurile de cămine nu ajung neapărat la cei care au cea mai mare nevoie de ele, ci la cei care reușesc să învețe mai bine pe perioada anului universitar.

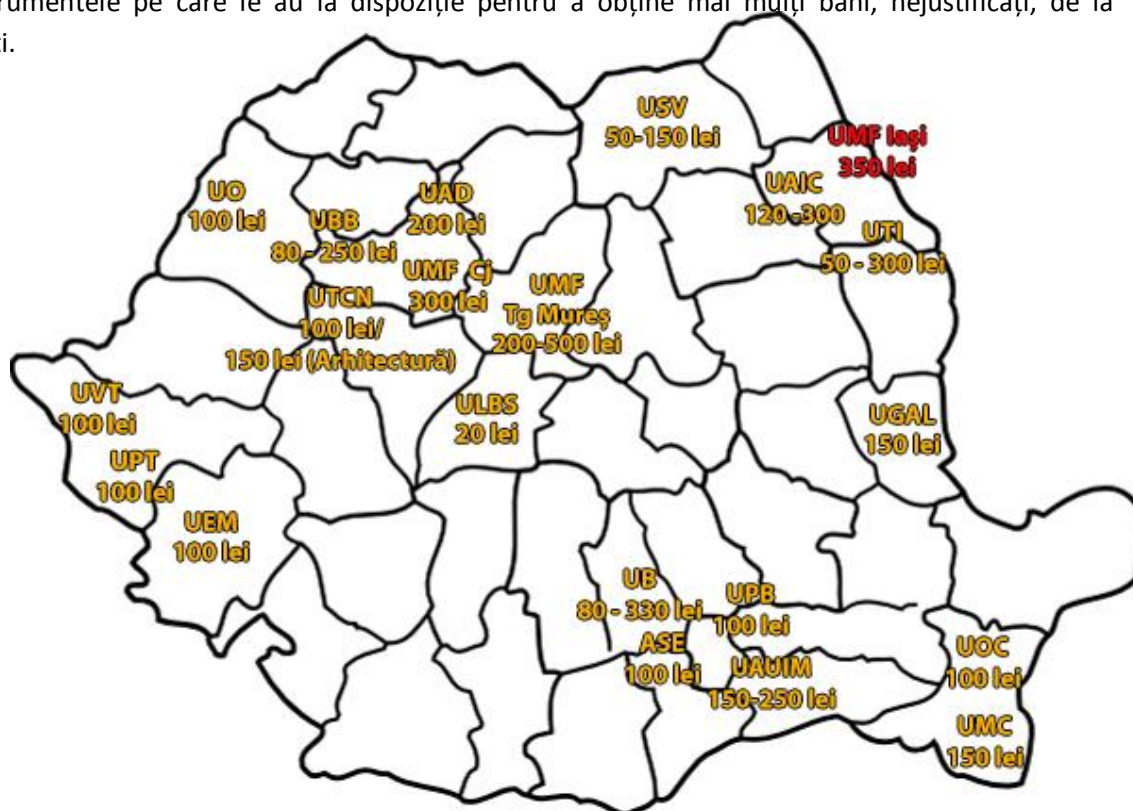
Un alt aspect important de menționat este faptul că legea interzice orice formă de taxă de garanție, taxă de rulment sau denumită în altă formă decât taxă de cazare pentru prima lună de cazare la cămin. Cu toate acestea, încă există universități care încasează această taxă de la studenți, cum e cazul Universității Politehnica din Timișoara. Mai mult decât atât, există universități care, pentru a evita încasarea directă a acestei taxe, indexează valoarea acestei taxe în prima taxă lunară plătită de studenți – cum este cazul Universității Politehnica din București, Academiei de Studii Economice din București sau Universității Tehnice din Cluj-Napoca.

IV. Taxele de admitere și înmatriculare

Taxa de admitere

Taxele de admitere (sau înscriere) la universitate se aplică pentru toți absolvenții de liceu care își doresc să se înscrie la facultate. Pentru a fi justificate, acestea ar trebui să fie egale cu costurile pe care universitatea la acoperă prin plata personalului care se ocupă de cazări și plata materialelor și papetăriei utilizate la procesul de înscriere a studenților. Aceste costuri nu depășesc în general mai mult de câteva zeci de lei, însă cu toate astea majoritatea universităților încasează peste 100 de lei pentru această taxă, existând chiar și universități care încasează peste 300 de lei, cea mai mare taxă de admitere fiind la Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" din Iași unde valoarea acesteia e de 350 de lei.

Prin urmare, începutul de an universitar reprezintă un alt prilej pentru universități pentru a se folosi de instrumentele pe care le au la dispoziție pentru a obține mai mulți bani, nejustificați, de la studenți.

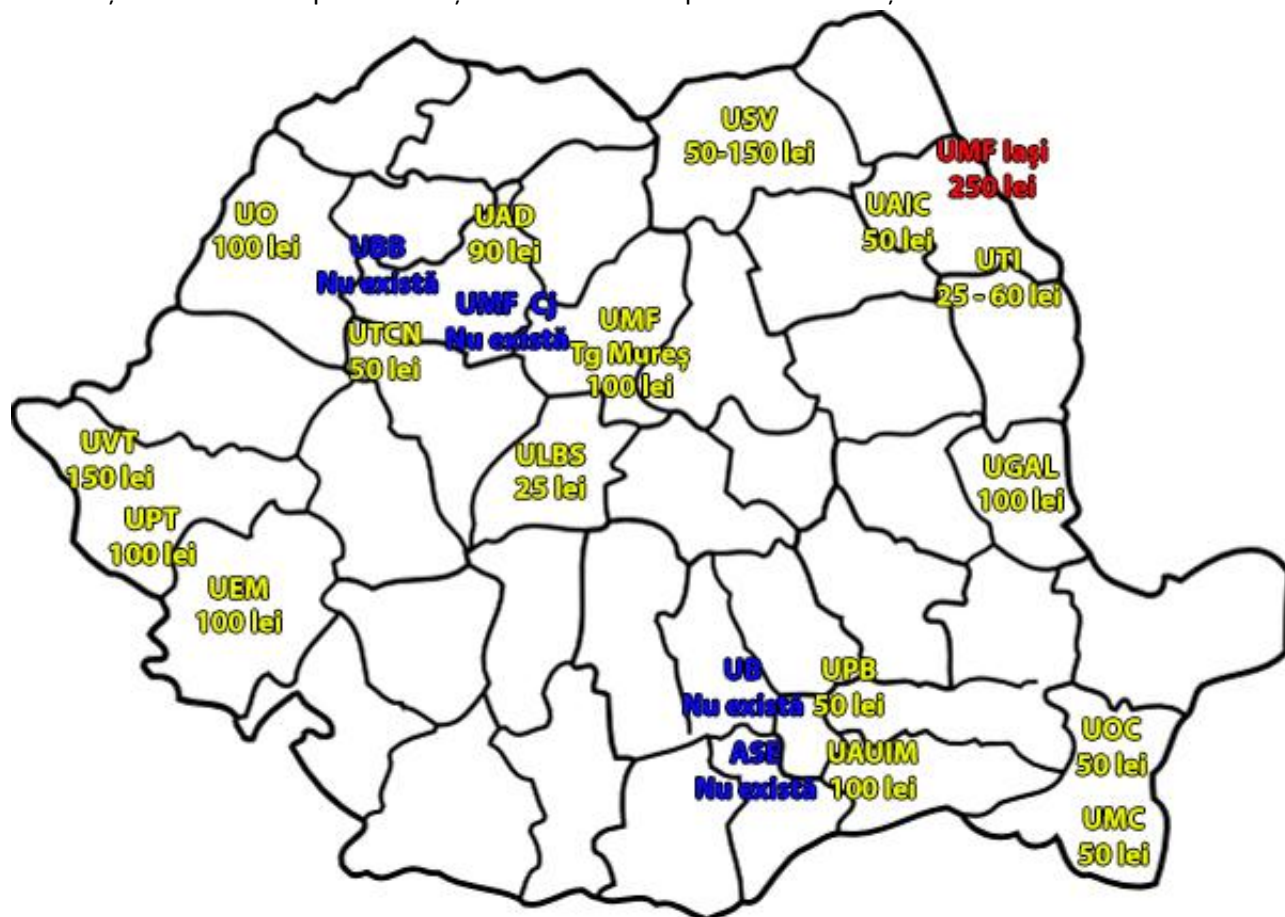

Harta taxelor de admitere(înscriere) din universitățile din România, 2014

Taxa de înmatriculare (sau taxa de confirmare)

După admiterea la universitate, există foarte multe situații în care studenții sunt obligați să plătească o taxă de înmatriculare, pentru a fi înscriși în registrele oficiale ale universității. Raportându-ne la costurile pe care le implică acest proces, aceste taxe ar trebui să fie infime, însă cu toate acestea valoarea acestora ajunge până la 250 de lei – tot în cazul Universității de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" din Iași. Pe de altă parte avem și universități care aplică taxe de înmatriculare mici – cum e cazul Universității Tehnice "Gheorghe Asachi" din Iași sau universități care nu aplică deloc aceste taxe, preferând să considere depunerea diplomei de bacalaureat în original, respectiv plata

primei rata a taxei de școlarizare, confirmarea finală a deciziei legată de alegerea facultății – Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca, Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu" din Cluj-Napoca, Universitatea din București sau Academia de Studii Economice din București. Prin urmare, putem observa că deși această taxă nu este neapărat necesară, există universități care o folosesc pentru a obține alte venituri în plus de la studenți.

Harta taxelor de înmatriculare (de confirmare) din universitățile din România, 2014

V. Taxele pentru reexaminări și măriri

Taxe pentru reexaminări

Taxele pentru reexaminări se aplică studenților care fie nu au luat o notă de trecere în sesiunea normală de examene, fie nu s-au prezentat la acestea și sunt nevoiți să le repete pentru a putea parcurge tot planul de învățământ al programului de studiu. Astfel, procesul de reexaminare este un serviciu care depășește activitățile normale prevăzute într-un program de studiu, plătite de stat sau de studenți prin taxa de școlarizare, universitățile fiind libere să stabilească modalitatea de taxare a acestui serviciu. Cu toate acestea, ținând cont că universitățile sunt instituții ce au rolul de a educa generația tânără, fără să facă profit din această activitate, taxele pentru reexaminare ar trebui să acopere fix cheltuielile care se impun pentru organizarea sesiunii de reexaminare și nimic mai mult. Cu toate acestea, diferențele de taxe aplicate de universități pentru acest serviciu sunt imense – de la 25 de lei per examen la a treia prezentare în cazul Universității Politehnica Timișoara până la 135 de lei per credit de studiu ECTS în cazul Universității de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu" din Cluj-Napoca, ceea ce înseamnă că o restanță la o materie de 5 credite ECTS poate fi taxată cu 675 de lei.

O situație aparte o reprezintă și Academia de Studii Economice din București, aceasta fiind singura universitate din cele analizate de ANOSR care aplică taxa de reexaminare încă de la a doua prezentare la examen, toate celelalte universități oferind posibilitatea studenților de a se prezenta în mod gratuit la două sesiuni de examene pe an în care pot da același examen.

Harta taxelor de reexaminare din universitățile din România, 2014

Având în vedere uriașele diferențe între taxele de reexaminare aplicate de universități, este clar că în foarte multe cazuri acestea nu se limitează la acoperirea costurilor implicate pentru organizarea sesiunii de reexaminare, așa cum ar fi normal. Prin urmare, chiar dacă nu există prevederi naționale care să reglementeze modul în care este calculată această taxă de către universități, se pare că ea reprezintă un alt prilej prin care universitățile pot obține venituri în plus de pe urma studenților. Cu toate că unele universități justifică valoarea taxelor mari de reexaminare prin faptul că acestea reprezintă un mecanism de "pedepsire" a studenților cu rezultate școlare mai slabe, motivându-i să învețe mai mult, totuși valoarea lor arată faptul că aceste universități sunt mai degrabă orientate spre folosirea oportunităților pe care le au la îndemână pentru a obține noi profituri de pe urma studenților, ci nu spre dezvoltarea proceselor educaționale oferite.

Taxe pentru măriri

Taxe pentru măriri se aplică acelor studenți care nu sunt mulțumiți de propriile performanțe obținute în cadrul sesiunii normale de examene și își doresc să susțină încă o dată examenul, în speranța ca vor obține o notă mai mare. Deși universitățile ar trebui să sprijine dorința studenților de a se autodepăși și de a se pregăti suplimentar pentru aceeași materie, foarte multe dintre ele nu oferă posibilitatea ca studenții să meargă în mod gratuit la măriri, acestea fiind taxate similar reexaminărilor.

Dintre universitățile analizate, 28,5% nu oferă posibilitatea ca studenții să se prezinte la măriri în mod gratuit. Cu toate acestea, în majoritatea cazurilor universitățile oferă posibilitatea la 1-2 măriri gratuite și altele 1-2 cu plată. Există însă și două universități care oferă studenților posibilitatea de a se prezenta la oricâte măriri doresc ei, în mod gratuit – Universitatea Babeș Bolyai din Cluj-Napoca și Universitatea Politehnica din București, acestea reprezentând exemple de bună practică privind modul în care universitățile pot susține eforturile studenților de a se autodepăși și de a obține note mai bune la materiile pe care le urmează.

În tabelul de mai jos, sunt prezentate condițiile în care universitățile dau studenților posibilitatea participării la măriri și care este costul acestora, în cazul în care acestea sunt cu plată.

Universitatea	Măriri gratuite pe an	Măriri cu taxă pe an	Costul unei măriri cu taxă
UB	0	3	50 lei
UPB	Oricâte	0	0
ASE	0	2	10 lei
UAUIM	2	0	0
UBB	Oricâte	0	0
UTCN	2	2	50 lei
UMF Cluj	0	2	50 lei

UAD	0	2	100 lei
UAIC	2	0	0
UMF Iași	2	2	20 lei/credit
UTI	2	0	0
UOC	0	3	50 lei/credit
UMC	0	3	50 lei/examen
UVT	4	0	0
UPT	2	0	0
ULBS	2	0	0
UGAL	3	0	0
UO	2	0	0
UMF Tg Mureș	2	0	0
UEM	1	2	50 lei
USV	0	2	50 lei

Cea mai mare taxă de mărire din universitățile analizate este la Universitatea "Ovidius" din Constanța, fiind posibile 3 mărimi cu taxă, fiecare costând 50 de lei per credit. Ceea ce este și mai interesant e faptul că deși taxa de reexaminare este de 50 de lei/examen, taxa de mărire este mai mare, examenele de 4-5 credite ajungând la 200-250 de lei.

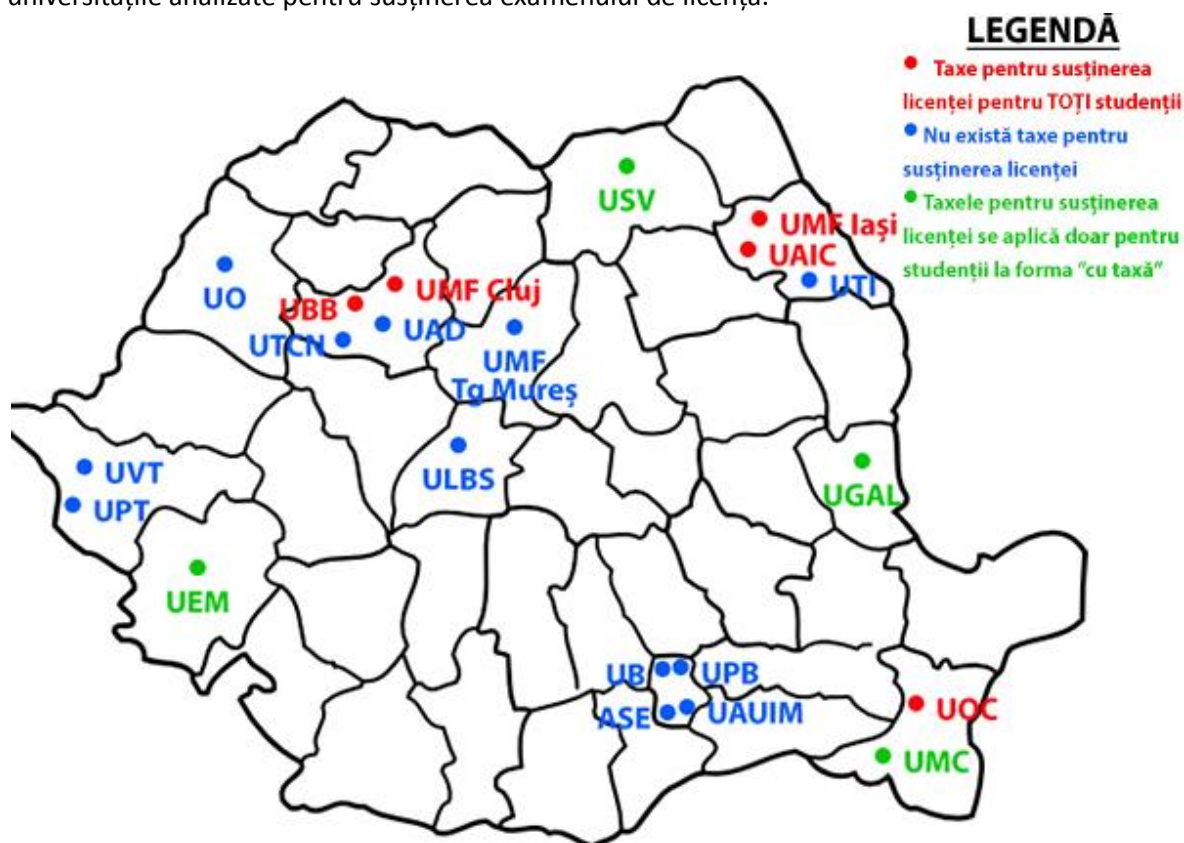
În concluzie, chiar dacă există universități care îi susțin pe studenții care vor să obține note mai mari la examene prin oferirea posibilității de a participa la mărimi în mod gratuit, există și o serie de universități care profită de această dorință a lor și o exploatează pentru a face profit.

VI. Alte taxe administrative pentru studenți

Pe lângă taxele de mai sus, există o serie de alte taxe aplicate studenților: taxe de transfer, taxe pentru discipline facultative, taxe de recuperare, taxe de eliberare în regim de urgență a actelor care dovedesc statutul de student, taxe pentru eliberări duplicate, taxe pentru examene de limbă, taxe pentru evidențe din arhiva etc. . Acestea diferă de la o universitate la alta și se aprobă la începutul fiecărui an universitar.

O taxă interesantă e taxa pentru bibliotecă. Deși Statutul Studentului prevede că accesul la materialele din bibliotecă trebuie să se facă în mod gratuit, în realitate majoritatea universităților aplică o taxă de bibliotecă datorită faptului că universitățile nu dispun de bibliotecă proprie, ci au parteneriate cu Bibliotecile Central Universitare, care au propriile lor.

O altă taxă demnă de menționat este taxa pentru susținerea examenului de licență, dizertație și doctorat. Deși susținerea acestor examene ar trebui să facă parte din planul de învățământ, în foarte multe cazuri universitățile încasează taxe de la studenți pentru susținerea acestor examene inclusiv de la studenții la buget. Altfel spus, unele universități consideră ca statul plătește pentru un student bugetat doar frecventarea gratuită a cursurilor, nu și posibilitatea obținerii diplomei la finalul studiilor. În harta de mai jos este prezentată situația încasării acestui tip de taxă de către universitățile analizate pentru susținerea examenului de licență.

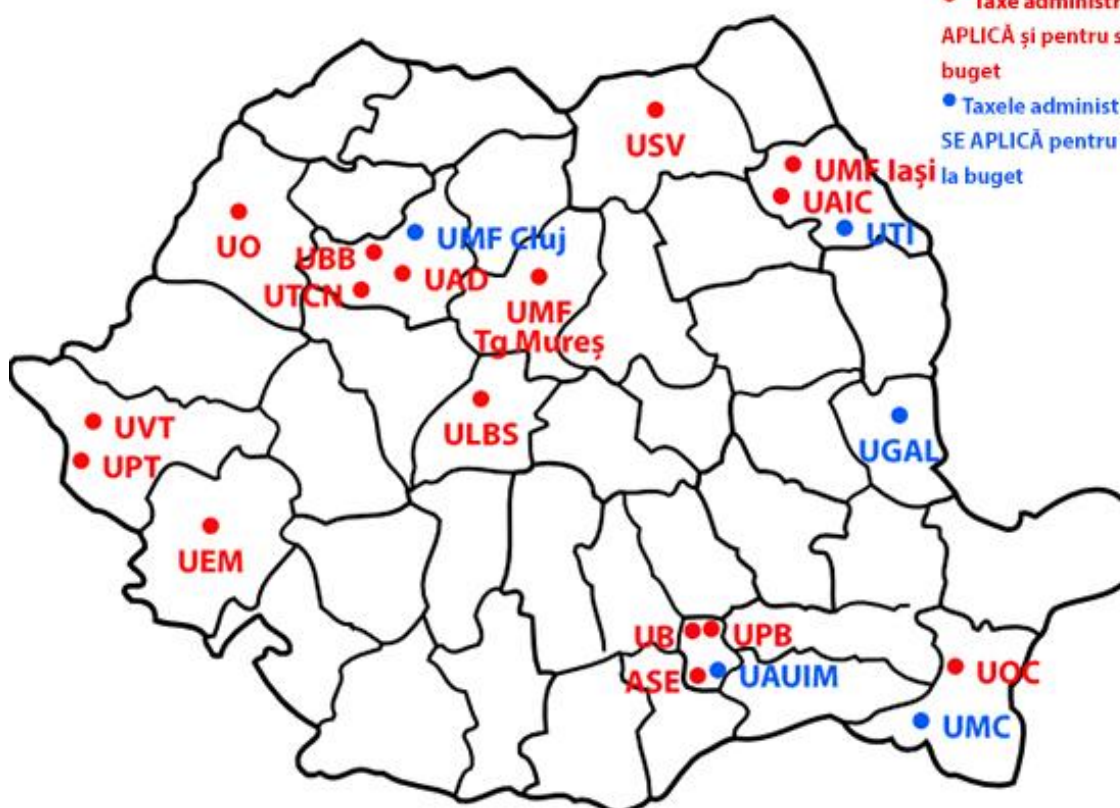
Deși 57 % dintre universități nu aplică deloc taxe pentru susținerea examenului de licență pentru studenții din an terminal de la forma buget sau cu taxă, de cealaltă parte avem 24% de universități care aplică această taxă pentru toți studenții, indiferent de forma de școlarizare. Restul de 19% din universități aplică această taxă doar pentru studenții la taxă.

Prin urmare, chiar dacă susținerea examenului de licență ar trebui să intre în planul de învățământ al programului de studiu plătit de stat pentru studenții la buget, respectiv de studenți pentru cei la forma cu taxă, există universități care aplică o taxă suplimentară pentru cei care vor să susțină examenul.

Dorind să aflăm mai multe informații despre modul în care universitățile se raportează la studenții de la forma "la buget" când vine vorba de plata taxelor administrative, am constatat că în 76% dintre universități nu există diferențe între studenții de la buget și cei de la taxă când vine vorba de plata acestor tipuri de taxe. Prin urmare, chiar dacă statul acoperă costurile pentru educația lor, universitățile le cer o serie de taxe pentru diverse servicii administrative pe care le oferă.

LEGENDĂ

- Taxe administrative SE APLICĂ și pentru studenții la buget
- Taxele administrative NU SE APLICĂ pentru studenții la buget

VII. Concluzii

Slaba finanțare a sistemului de învățământ superior românesc nu se resimte doar în calitatea actului educațional, ci și în taxele tot mai mari și nejustificate pe care trebuie să le plătească studenții. Universitățile, mâinate de nevoie de a-și crește veniturile proprii pentru a compensa lipsa de bani primiți de la stat, au început să profite de fiecare ocazie pe care o au la dispoziție pentru a introduce sau a crește taxele aplicate studenților. Fie că vorbim de taxe de școlarizare, taxe de cămin sau taxe pentru diverse servicii pe care universitatea le oferă, de foarte multe ori valoarea acestora nu este justificată de costurile pe care le impută și sunt folosite ca un instrument prin care universitățile obțin mai mulți bani de la studenți pentru a-și putea desfășura activitățile.

În ceea ce privește taxele de studiu, constatăm că:

- 38% dintre universități au crescut valoarea acestor taxe în ultimul an universitar;
- Există o presiune mare la nivelul structurilor de conducere ale universităților pentru creșterea acestor taxe, aceste taxe crescând în ultimii 3 ani în 81% dintre universități;
- Taxele de școlarizare pentru același program de studiu diferă foarte mult de la o universitate la altă și nu sunt justificate de costurile pe care le presupune organizarea și desfășurarea activităților din programul de studiu respectiv, fiind mai degrabă influențate de prestigiul și imaginea pe care o are universitatea și cererea care există pentru programul respectiv;

În ceea ce privește taxele de cămin, constatăm că:

- Deși subvenția cămine-cantine a crescut cu 10% în ultimul an, conform asumărilor Guvernului, totuși taxele de cămin nu au scăzut, existând chiar situații în care în mod paradoxal acestea au crescut iar;
- Cea mai mare taxă de cămin este de 540 de lei, existând o serie de cămine care chiar dacă oferă condiții extrem de bune, au prețuri exagerate pentru studenți;
- Valoarea taxelor de cămin nu e justificată de raportul încasări-cheltuieli, așa cum prevede legea, existând multe situații în care studenții plătesc mai mult decât consumă;
- Există o lipsă de transparență totală din partea universităților când vine vorba de prezentarea bilanței încasări-cheltuieli pentru fiecare cămin;
- Jumătate din universități preferă să vadă locurile de cămin ca pe un premiu acordat studenților celor mai merituoși și nu ca o măsură de sprijin social a studenților;

În ceea ce privește taxele pentru admitere și înmatriculare, constatăm că:

- Valoarea taxelor pentru admitere variază între 20 și 350 lei, fiind aproape imposibil de justificat valoarea acestor taxe în majoritatea universităților din țară;
- Deși există universități care nu încasează deloc taxe de înmatriculare(confirmare), există altele care încasează taxe de până la 250 de lei pentru simpla înregistrare a studenților în registrele oficiale ale universității;

În ceea ce privește taxele de reexaminare și măriri:

- Diferențele între taxele de reexaminare aplicate de universitățile din România sunt uriașe, acestea variind de la 25 de lei per examen la 135 de lei per credit, lucru care arată cât de nejustificată este valoarea unora dintre ele;

- Există inclusiv o universitate care percepe taxă de reexaminare de la a doua prezentare a studenților la examen, acest caz fiind singular în țară;
- Deși există universități care dau studenților posibilitatea de a participa gratuit la examene de mărire de notă, avem o serie de universități care profită de dorința studenților de a avea note mai mari și iau taxe pentru fiecare examen de mărire, cea mai mare taxă de mărire fiind de 50 de lei per credit;

În ceea ce privește taxele administrative:

- Acestea se aplică pentru toți studenții, indiferent de forma de finanțare, la 76% dintre universități;
- 24% dintre universități aplică taxe pentru susținerea examenului de licență pentru toți studenții, în timp ce 19% aplică această taxă doar studenților de la taxă;
- Universitățile aplică o serie de alte taxe pentru serviciile pe care le oferă;

În concluzie, chiar dacă în România, conform Constituției și Legii Educației Naționale, învățământul de stat este gratuit, în realitate acesta nu este gratuit pentru niciun student – nici măcar pentru cei de la buget. Deși statul ar trebui să sprijine accesului unui număr cât mai mare de tineri în învățământul superior românesc, din păcate lipsa unei finanțări corespunzătoare a învățământului superior face ca mulți tineri să nu-și mai poată permite luxul parcurgerii unei facultăți. Slaba finanțare a dus la un proces sporit de marketizare a universităților, acestea preocupându-se în prezent mai mult de dezvoltarea de activități și mecanisme de atragere a cât mai multor fonduri înspre universitate, în detrimentul dezvoltării activității academice și de formare a studenților. Fără o schimbare de paradigmă în acest sens, vom fi curând martorii colapsului învățământului superior românesc, universitățile nemafiind capabile să investească în calitatea și echitatea educației pe care o oferă.

VIII. Recomandări

Pentru Guvern și Ministerul Educației Naționale

Slaba finanțare stă la baza tuturor problemelor majore din sistemul educațional românesc. În lipsa unor investiții viitoare serioase în acest sector nu vom putea vorbi de studii de învățământ superior de calitate, relevante pentru piața muncii și societate, racordate la caracteristicile spațiului european și accesibile pentru orice tânăr cu potențial.

În acest sens, recomandăm Guvernului României creșterea finanțării educației și **alocarea a 6% din PIB** din bugetul de stat. Educația trebuie văzută drept cea mai sigură investiție pentru dezvoltarea sustenabilă a societății pe termen mediu și lung, de aceea singura modalitate prin care putem să ne asigurăm că România va progresa din punct de vedere social, economic și cultural este să tratăm educația cu responsabilitatea și importanța cuvenită. Iar această importanță este vital să fie reflectată și în Legea Bugetului.

De asemenea, recomandăm Ministerului Educației Naționale adoptarea de urgență a unei metodologii stabile de finanțare a universităților din România, pentru a elimina nesiguranța și incertitudinea care planează asupra perspectivelor legate de bugetul anual al fiecărei universități. În acest mod, universitățile vor putea să își evalueze corect resursele și vor putea să se concentreze mai mult pe activități care se dezvoltă activitatea academică, în detrimentul activităților care să le ofere siguranță și stabilitate financiară.

Pentru universități

Este important ca universitățile să cunoască și să empatizeze cu problemele pe care le au tinerii români în ceea ce privește costurile ridicate ale educației, înțelegând că tinerii sunt o categorie socială specială, care are nevoie de măsuri suplimentare de sprijin, pentru ca aceștia să își poată permite parcurgerea unui program de studii în condiții optime, fără să fie nevoiți să apeleze la alte surse financiare externe.

Uneori este necesară o autoreflexie a rolului pe care îl are universitatea și a modului în care acest rol este transpus în activități practice de zi cu zi, întrucât investițiile în proiecte de cercetare și infrastructuri moderne sunt lipsite de substanță și sens dacă nu sunt însoțite și de investiții în echitatea educației și calitatea actului didactic.

În acest sens, recomandăm universităților să se folosească de acest studiu pentru a observa neconcordanțele care există între aceleași taxe între diferite universități din țară și pentru a conștientiza lipsa de corelare a valorii taxelor cu costurile reale ale serviciilor pe care le oferă.

Reamintim totodată universităților că este important ca și ele să fie vocale în privința slabei finanțări a educației, pentru că lipsa lor de reacție, secondată de măsuri de supraviețuire financiară care constă în creșteri de taxe aplicate studenților înseamnă o condamnare nedreaptă a acestora pentru neprioritizarea corectă a educației de către toți guvernanții ultimilor ani, indiferent de partidele aflate la guvernare.

Anexa 1

Nr. crt	Universitatea	Abreviere folosită
1	Universitatea din București	UB
2	Universitatea Politehnică din București	UPB
3	Academia de Studii Economice din București	ASE
4	Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" București	UAUIM
5	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca	UBB
6	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	UTCN
7	Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu" din Cluj-Napoca	UMF Cluj
8	Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca	UAD
9	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași	UAIC
10	Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași	UMF Iași
11	Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași	UTI
12	Universitatea Ovidius din Constanța	UOC
13	Universitatea Martimă din Constanța	UMC
14	Universitatea de Vest din Timișoara	UVT
15	Universitatea Politehnică Timișoara	UPT
16	Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu	ULBS
17	Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați	UGAL
18	Universitatea din Oradea	UO
19	Universitatea de Medicină și Farmacie Târgu-Mureș	UMF Tg Mureș
20	Universitatea "Eftimie Murgu" din Reșița	UEM
21	Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava	USV

Anexă 2

1. Societatea Studenților Stomatologi din Iași (SSSI)
2. Societatea Studenților Farmaciști din Iași (SSFI)
3. Asociația Studenților Francofoni din Iași (ASFI)
4. Asociația "Societatea Pentru Psihologie" (SPP Iași)
5. PRIME Iași
6. Liga Studenților Economiști din Iași (LSE)
7. Liga Studenților Electrotehniști (LSETh)
8. Asociația Studenților la Psihologie și Științele Educației (ASPSE)
9. Asociația Studenților din Facultatea de Limbi Străine (ASLS)
10. Organizația Studenților din Electrotehnică din București (OSE)
11. Asociația Studenților de la Mincu (AM)
11. Sindicatul Studenților din Cibernetică (SiSC)
13. Asociația Studenților în Contabilitate și Informatică de Gestiune (ASCIG)
14. Organizația Studenților Farmaciști din Cluj-Napoca (OSF Cluj)
15. Asociația Studenților Psihologi din România (ASPR)
16. Organizația Studenților din Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca (OSUBB)
17. Organizația Studenților din Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (OSUT Cj)
18. Asociația Studenților Universității de Artă și Design Cluj-Napoca (ASUAD)
19. Liga Studenților Chimiști din Timișoara (LSCT)
20. Organizația Studenților din Universitatea de Vest din Timișoara (OSUT Tm)
21. Liga Studenților din Universitatea Maritimă Constanța (LSUMC)
22. Liga Studenților din Universitatea "Ovidius" Constanța (LSUOC)
23. Asociația Studenților din Universitatea Suceava (ASUS)
24. Liga Studenților din Facultatea de Inginerie Hunedoara (LSH)
25. Liga Studenților din Universitatea "Eftimie Murgu" din Reșița (LSUEM)
26. Liga Studenților Tîrgu Mureș (LSTGM)
27. Liga Studenților din Galați (LSG)
28. Asociația "Gheorghe Șincai" a studenților în Istorie
29. Asociația Studenților Farmaciști din Oradea (ASFO)
30. Asociația Studenților Stomatologi din Oradea (ASSO)
31. Asociația Studențească Solidus Sibiu (SOLIDUS)

